

Bielá nemoc - Karel Čapek :)

Jedna z najznámejších Čapkových hier s humanistickým imperatívom, zakladajúca sa na antagonizme demokratického humanizmu a totalitnej diktatúry, ktorá bola bezprostrednou reakciou na nástup fašizmu v Nemecku.

V „nemenovanej“ krajine vypukla epidémia neznámej choroby, ktorú nazvali podľa symptómu - bielej škvrny na tele. Novodobý mor vyvoláva všeobecnú paniku a keď sa situácia zdá byť neriešiteľná, objaví sa nenápadný a húževnatý lekár-vedec, doktor Galén, ktorý vynájde liek. Určuje si však nekompromisnú podmienku, že liek vydá iba v prípade, keď sa mocní vzdajú vojnových plánov. Na čele krajiny stojí fanatický maršal s jediným cieľom - dobyť svet. Príznaky choroby sa objavujú aj u hlavného zbrojárskeho magnáta baróna Kruga. Ten v strachu pred neodvratnou smrťou žiada maršala o uzavretie mieru. Neoblomnosť vojaka naráža na tvrdohlavosť lekára, Krug spácha samovraždu. Choroba si však nevyberá a nezastaví sa ani pred maršalskými epoletami, bielu škvrnu na svojom tele objaví aj diktátor, na naliehanie svojej dcéry súhlasí s uzavretím mieru výmenou za vlastný život.

Čapek dovádza svoj obraz skazy do paradoxného konca: Galén nesie maršalovi liek, sfanatizovaný dav ho ubije na smrť a ampulku so zázračným liekom rozbije.

Dokonalý obraz víťazstva mocenského fanatizmu nad humanizmom bol varovným mementom v predvečer svetového vojnového besnenia, jeho myšlienky sú však stále aktuálne.

Plagát z roku 1937